

NIEUW ZEELAND

HET LAND WAAR DE STEM VAN VROUWEN DE SAMENLEVING VERANDERT

De rol van de vrouw in de kerk en samenleving is één van de speerpunten van het synodaal proces.

Er wonen ca. zeventigduizend Nederlanders of mensen van Nederlandse afkomst in Nieuw-Zeeland. Van hen heeft de helft nog steeds de Nederlandse nationaliteit. Het naoorlogse klimaat met de slechte economie, hoge werkloosheid en verschrikkelijke huizenprijzen, maakten emigreren een aantrekkelijke optie. Daarnaast werd het 'vertrek voor altijd' ook door de Nederlandse overheid gestimuleerd.

door Johan Gortworst

De rol van de vrouw in de kerk en samenleving is een van de speerpunten van het synodaal proces. Zo wordt gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen in het dragen van verantwoordelijkheid in de Kerk als belangrijk gezien voor de geloofwaardigheid van de boodschap die de Kerk uitdraagt. Ook buiten de Kerk vindt er momenteel veel onderzoek plaats naar wat vrouwen door de eeuwen heen tot stand hebben gebracht. Vaak deden ze dat achter de schermen en streken de mannen de eer op. In dit artikel het inspirerende verhaal van drie vrouwen die in Nieuw Zeeland streden voor veiligheid in het gezin, heling en gerechtigheid.

Kate Sheppard en haar petitie tegen alcoholmisbruik

Nieuw Zeeland (Aotearoa voor de Maori's) was het eerste land ter wereld waar de vrouwen in 1893 stemrecht kregen. Dit dankzij de tweëndertigduizend vrouwen die de 'Womens's Suffrage Petition' ondertekenden. Deze bijzondere petitie is nog steeds te zien in het Nationaal Archief in Wellington. In het koloniale Nieuw Zeeland werkten de meeste immigranten vrouwen thuis, op het platteland of als dienstmeid bij de welgestelden. Hun rol in het openbare leven was beperkt. Tot 1893 mochten vrouwen in Nieuw Zeeland niet voor het parlement stemmen, maar hun petitie moesten wel in ontvangst worden genomen. De vrouwenbeweging had twee doelen: morele hervorming van de samenleving door gelijke politieke rechten voor vrouwen. Het verbod op alcohol was een belangrijk strijdpunt omdat de gezinnen door drankmisbruik ernstig ontspoorde. Kate Sheppard was de drijvende kracht. Zij leidde de Women's

Christian Temperance Union (WCTU). Een van oorsprong Amerikaanse christelijke organisatie die de strijd tegen drankmisbruik en vrouwenkiesrecht als speerpunten had. Sheppard wist duizenden vrouwen te motiveren. Honderden vrijwilligers trokken onvermoeibaar door het land en klopten aan bij de deuren voor ondertekening. Eén voor één. De handtekeningen kwamen vanuit het verre noorden tot het diepe zuiden. Een afstand van ruim zestienhonderd kilometer. De tegenstand was groot. Een inwoner van Wellington adviseerde de vrouwen 'naar huis te gaan, voor hun kinderen te zorgen, het avondeten voor hun echtgenoten te koken en de huishoudelijke zaken te regelen waarvoor de natuur hen heeft ontworpen'.

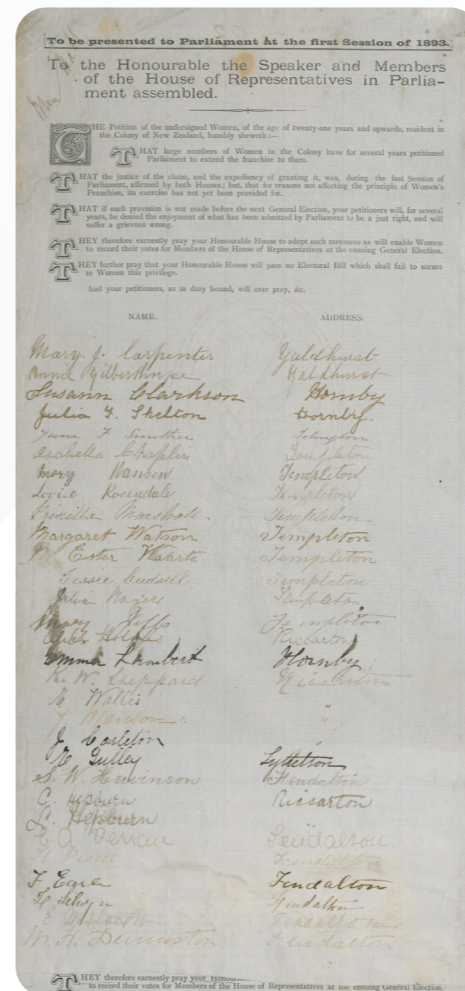
Petitie met een kruiwagen het parlement in

Sir John Hall, ex- premier en trouw bondgenoot van de vrouwen, overhandigde juli 1893 de petitie aan het parlement. Ze was tweehonderzeventig meter lang en lag opgerold in een kruiwagen. Hij hield een vlammend betoog en rolde haar daarna over de hele lengte van de vergaderzaal uit. Ondanks het verzet van premier Richard Seddon werd de nieuwe kieswet van 1893 aangenomen. Het nieuws inspireerde kiesrechtbewegingen over de hele wereld. De emancipatie van de vrouwen in Nieuw Zeeland is sindsdien flink verbeterd. Vrouwen bezetten hoge posten in het landsbestuur, de rechterlijke macht en in het bedrijfsleven. Maar er zijn ook ongelijkheden. Het werk door vrouwen wordt slechter betaald. Huiselijk geweld is een groot probleem.

In april 2023 sprak het VN-Comité voor de Rechten van het Kind zijn grote zorgen uit over hoge cijfers van misbruik, verwaarlozing en geweld tegen kinderen. Een probleem dat zich nog sterker doet gelden onder de Maori-bevolking.

Jacinda Ardern op zoek naar heling en verbinding

Jacinda Ardern (Labour) werd in 2017 op 37-jarige leeftijd gekozen als de jongste vrouwelijke regeringsleider ter wereld. Ze gaf haar dochter, die tijdens haar premierschap werd geboren, de naam *Neve Te Aroha*. *Neve* (Ierse afkomst) betekent "helder" of "stralend". *Te Aroha* betekent in Maori "liefde". Ardern zei dat deze naam de steun weerspiegelde die ze tijdens haar zwangerschap had gekregen van New Zealanders, vooral van de Maori. Het laat ook zien dat een deel van de Nieuw Zeelanders zoekende is hoe als afstammelingen van kolonisten rekenschap af te leggen van het verleden en lessen eruit te trekken. Een vergelijkbaar proces dat zich in Nederland

afspeelt ten aanzien van het slavernijverleden. De Maori's (ongeveer vijftien procent van een bevolking van ruim vijf miljoen) laten steeds meer van zich horen. Ze doen het in de statistieken aanzienlijk slechter op economisch, sociaal en educatief vlak dan de *pakeha*, zoals de blanken worden genoemd. De levensverwachting is gemiddeld zeven jaar lager.

Debbie Ngarewa-Packer en haar strijd voor gerechtigheid

Debbie Ngarewa-Packer is parlements lid en leidende figuur van de Te Tai Hauāuru, Te Pāti Māori, een activistische partij die opkomt voor de rechten van de Maori's. Ze startte september 2022

een petitie om de naam van Nieuw Zeeland officieel te veranderen in Aotearoa, dat 'land van de lange witte wolk' betekent. Ook de namen van de steden en wegen moeten van haar een Maori-naam krijgen. In een korte tijd verzamelde ze zeventigduizend handtekeningen die haar partij nog in hetzelfde jaar aan het parlement aanbood. Door internet hoefde ze niet van deur tot deur te gaan. "We waren een van de laatste landen die door de Britten werden gekoloniseerd", zegt Debbie Ngarewa-Packer. "Het was een afschuwelijk deel van onze geschiedenis toen de inheemse Maori-bevolking bijna werd weggevaagd. We verloren ons land, onze taal om elkaar te verstaan en onze spiritualiteit om gezond te blijven." Volgens Ngarewa-Packer is zo uiteindelijk een trauma tussen generaties ontstaan. "Het terugwinnen van onze taal, onze namen, gaat over het herinneren van de wereld en onszelf aan onze identiteit. En aan het opheffen van het trauma dat is ontstaan door de kolonisatie", zei ze in 2022 in een vraaggesprek met een journalist. De petitie is nog in behandeling. Daarmee zijn we terug bij het begin. Petitie zijn in Aotearoa altijd een belangrijk middel geweest om veranderingen tot stand te brengen. Een trauma overwinnen vraagt om meer, vooral erkenning en tijd om te helen.